

Bruksela, dnia 20.10.2015 r.
COM(2015) 516 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**Roczne sprawozdanie z negocjacji podjętych przez Komisję w dziedzinie kredytów
eksportowych, w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1233/2011**

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Roczne sprawozdanie z negocjacji podjętych przez Komisję w dziedzinie kredytów eksportowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 1233/2011

1. Wprowadzenie

W załączniku I rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zastosowania niektórych wytycznych w dziedzinie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych oraz uchylającego decyzje Rady 2001/76/WE i 2001/77/WE¹ przewiduje się, że Komisja Europejska „w ramach swoich kompetencji przedstawia Parlamentowi Europejskiemu roczne sprawozdanie z podjętych negocjacji w sprawie ustanowienia światowych norm w dziedzinie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych, w których Komisja dysponuje mandatem negocjacyjnym na różnych płaszczyznach współpracy międzynarodowej”.

Niniejsze sprawozdanie dotyczy okresu od marca 2014 r. do czerwca 2015 r.

2. Główne wydarzenia w dziedzinie kredytów eksportowych w okresie sprawozdawczym:

Większość działalności negocjacyjnej Komisji w tym obszarze polityki nadal odbywa się w ramach komitetów ds. kredytów eksportowych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). OECD pozostaje w chwili obecnej jedynym organem międzynarodowym, który opracował szczegółowe przepisy techniczne dotyczące kredytów eksportowych. Komisja Europejska, w ramach swych kompetencji do prowadzenia negocjacji handlowych, reprezentuje UE we wszystkich negocjacjach dotyczących **Porozumienia OECD w sprawie oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych**² oraz jego **uzgodnień sektorowych** (które obejmują specjalne przepisy finansowania poszczególnych sektorów przemysłu), a mianowicie:

- uzgodnienie sektorowe w sprawie kredytów eksportowych na statki
- uzgodnienie sektorowe w sprawie kredytów eksportowych dotyczących elektrowni jądrowych
- uzgodnienie sektorowe w sprawie kredytów eksportowych dotyczących cywilnych statków powietrznych,
- uzgodnienie sektorowe w sprawie kredytów eksportowych w zakresie energii odnawialnej, łagodzenia zmiany klimatu i inżynierii wodnej
- uzgodnienie sektorowe w sprawie kredytów eksportowych dotyczących infrastruktury kolejowej

¹. Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 45.

² „Porozumienie” stanowi „dżentelmeńską umowę” między UE, Stanami Zjednoczonymi, Kanadą, Japonią, Koreą, Norwegią, Szwajcarią, Nową Zelandią i Australią, która istnieje od 1978 r. i ma na celu przede wszystkim zapewnienie równych warunków konkurencji między programami kredytów eksportowych jej uczestników. Porozumienie i jego późniejsze zmiany były regularnie przekształcane w prawo UE.

Porozumienie zawiera również odrębne przepisy dla określonych kategorii transakcji (np. specjalny załącznik w sprawie finansowania projektów). W celu zapewnienia właściwego stopnia komplementarności kredytów eksportowych i pomocy związanej z handlem w Porozumieniu przewiduje się także szereg ograniczeń dotyczących pomocy związanej.

Koncepcja leżąca u podstaw Porozumienia OECD – stworzenie nieformalnego forum, za pośrednictwem którego główni dostawcy kredytów eksportowych nie tylko uzgadniają przepisy gwarantujące równe warunki dla ich odpowiednich programów, ale również zapewniają stosowne poziomy wymiany informacji i przejrzystości w odniesieniu do przeprowadzanych transakcji kredytów eksportowych – dowiodła swojej wartości na przestrzeni lat. Nie odnotowano dużej potrzeby ustanowienia bardziej sztywnych instrumentów (takich jak system rozstrzygania sporów w ramach WTO) służących rozwiązywaniu potencjalnych konfliktów w tej dziedzinie handlu międzynarodowego.

Chociaż historię Porozumienia OECD można uznać za przykład sukcesu, kluczowym elementem skuteczności tego instrumentu był oczywiście fakt, że uczestnictwo w nim długo było uważane za reprezentatywne w globalnej społeczności związanej z kredytami eksportowymi. Aspekt ten jednak znacząco się zmienił w ostatnich latach: w dziedzinie kredytów eksportowych pojawiło się wiele nowych podmiotów, wśród których do najważniejszych zalicza się: Chiny, Brazylię, Indie, Federację Rosyjską i Republikę Południowej Afryki. Całkiem spora część tych nowych podmiotów odnosiła się z dużą rezerwą do wszelkich inicjatyw mających na celu zachęcenie ich do przyłączenia się do Porozumienia OECD³.

OECD pozostaje najważniejszą platformą służącą uzgadnianiu i monitorowaniu przepisów dotyczących kredytów eksportowych pomiędzy jej dziewięcioma wyżej wymienionymi uczestnikami. Fakt, że Porozumienie OECD przez kilka dziesięcioleci było jedynym szczegółowym zestawem przepisów technicznych dotyczących kredytów eksportowych na szczeblu międzynarodowym, spowodował, że OECD dysponuje obecnie szczególną wiedzą ekspercką w tej dziedzinie polityki na imponującym poziomie.

Jednakże ze względu na rosnące znaczenie nowo pojawiających się dostawców kredytów eksportowych spoza OECD starania o włączenie ich w nowy zbiór międzynarodowych przepisów dotyczących kredytów eksportowych stały się same w sobie głównym priorytetem. W okresie sprawozdawczym głównym forum dialogu z dostawcami kredytów eksportowych spoza OECD była nadal **międzynarodowa grupa robocza ds. kredytów eksportowych („IWG”)**⁴. Proces w ramach IWG, choć nadal znajduje się on na względnie wstępnym etapie, stał się prawdziwym drugim forum dla wykonywania przez Komisję

³ Dotyczy to w szczególności Chin i Indii. Szczególnym przypadkiem jest Brazylia, która jest uczestnikiem jedynie uzgodnienia sektorowego dotyczącego cywilnych statków powietrznych, ale nie wykazuje zainteresowania przystąpieniem do Porozumienia ogólnego jako takiego.

⁴ Międzynarodowa grupa robocza ds. kredytów eksportowych („IWG”) została utworzona w wyniku dwustronnej inicjatywy prezydenta USA Baracka Obamy i ówczesnego wiceprzewodniczącego ChRL Xi-Jingpinga w 2012 r. IWG liczy 18 członków (należy do niej wszystkich 9 uczestników Porozumienia OECD – UE, USA, Kanada, Japonia, Korea, Norwegia, Szwajcaria, Australia i Nowa Zelandia; a także Chiny, Indie, Brazylia, Federacja Rosyjska, Republika Południowej Afryki, Indonezja, Malezja, Turcja i Izrael). Długoterminowym celem IWG jest uzgodnienie nowego zestawu wielostronnych przepisów dotyczących kredytów eksportowych; utworzono w związku z tym grupę sterującą złożoną z przedstawicieli USA, Chin, UE i Brazylii. Czterech członków tej grupy rotacyjnie organizuje posiedzenia IWG i im przewodniczy.

funkcji polegającej na reprezentowaniu UE w negocjacjach międzynarodowych dotyczących kwestii kredytów eksportowych (szczegółowe informacje na ten temat w sekcji 3).

W okresie sprawozdawczym równolegle kontynuowano działania w ramach OECD (szczegółowe informacje na ten temat w sekcji 4).

3. Międzynarodowa grupa robocza ds. kredytów eksportowych:

w okresie sprawozdawczym IWG odbyła **następujące oficjalne posiedzenia**: 5. posiedzenie oficjalne w maju 2014 r. w Waszyngtonie, 6. posiedzenie oficjalne we wrześniu 2014 r. w Pekinie, 7. posiedzenie oficjalne w Brukseli w lutym 2015 r. i 8. posiedzenie oficjalne w maju 2015 r. w Brasili.

Już sama regularność posiedzeń wskazuje, że IWG przekształciła się w usystematyzowany proces, czego nie można było zakładać, kiedy przed dwoma laty powoływano do życia tę inicjatywę. **Forma organizacji** grupy nadal **pozostaje podstawowa** (nie ma stałego przewodniczącego, siedziby ani sekretariatu), co do tej pory nie prowadziło do powstania żadnych większych problemów. Ponadto w tym kontekście należy również uwzględnić kwestie drażliwe dla tych członków IWG, którzy mają ograniczone doświadczenie w uczestnictwie w podobnych forach lub nie mają w ogóle takiego doświadczenia. We właściwym czasie, kiedy dyskusje na forum IWG staną się bardziej techniczne i złożone, z pewnością konieczne okaże się jednak rozwiązanie kwestii instytucjonalnej struktury grupy.

Jak wspomniano w poprzednim sprawozdaniu, po 4. posiedzeniu oficjalnym IWG w Brasili z ogólnych wniosków sporządzonych przez uczestników wynikało, że możliwości podejścia stosowanego w trakcie pierwszego roku funkcjonowania procesu – a mianowicie porównywanie istniejących systemów kredytów eksportowych i praktyk poszczególnych uczestników IWG – zostały wyczerpane. W związku z tym na **5. posiedzeniu oficjalnym IWG (Waszyngton, w dniach 20–22 maja 2014 r.)** grupa przeszła do nowego etapu prac, charakteryzującego się „dyskusjami opartymi na tekstach” na temat dwóch sektorów przemysłowych⁵, które postanowiono szczegółowo przeanalizować w ramach IWG przed rozpoczęciem prawdziwej dyskusji na temat tego, jak mógłby wyglądać horyzontalny zestaw przepisów dotyczących kredytów eksportowych (tzn. zestaw przepisów mających zastosowanie do transakcji kredytów eksportowych ogółem) w przyszłości. Takie dostosowanie metod pracy IWG miało bardzo pozytywny wpływ na cały proces i wpłynęło na jego dynamikę, co stało się widoczne już podczas spotkania w Waszyngtonie. Delegacja chińska popierała to nowe podejście od samego początku, mimo że jasno stwierdziła, iż otrzymała instrukcje, by pewne istotne kwestie – składki, stopy procentowe oraz zagadnienia dotyczące przejrzystości – nie były omawiane aż do momentu, kiedy IWG rozpocznie prace na horyzontalnym etapie rozmów.

Pomimo tego zastrzeżenia następujące posiedzenia były stosunkowo konstruktywne: Chiny zorganizowały **6. posiedzenie oficjalne w Pekinie w dniach 25–26 września 2014 r.** Mimo iż składki, stopy procentowe oraz zagadnienia dotyczące przejrzystości nie były oficjalnym tematem rozmów, delegacje IWG przeprowadziły raczej owocne dyskusje na temat innych kwestii technicznych (np. maksymalne okresy spłaty, maksymalne oficjalne wsparcie, koszty

⁵ Sektor stoczniowy i sektor sprzętu medycznego.

lokalne, definicja uruchomienia kredytu, systemy spłaty, okres ważności kredytów eksportowych). Należy przypomnieć, że praktyka stosowana przez chińskich dostawców kredytów eksportowych polegająca na przyznawaniu znacznie dłuższych okresów spłaty niż okresy przyznawane przez uczestników Porozumienia OECD wielokrotnie już wzbudzała obawy europejskich eksporterów. Z zadowoleniem przyjmowany jest zatem fakt, iż poważna dyskusja na ten temat rozpoczęła się już na forum IWG.

Unia Europejska była gospodarzem **7. posiedzenia oficjalnego IWG w Brukseli w dniach 3–5 lutego 2015 r.** Jako gospodarz tego spotkania UE nie tylko uwzględniła w swoim podejściu kontynuację „dyskusji opartych na tekstach” na temat sektora stocznioowego i sektora sprzętu medycznego, lecz – w celu umożliwienia grupie poruszenia również tych kwestii, których niektóre delegacje nie mogły omawiać oficjalnie – zaprosiła także ekspertów OECD do przedstawienia technicznych prezentacji na temat tego, w jaki sposób w ramach Porozumienia OECD zorganizowano ustalanie składek, stopy procentowe i zawiadomienia o indywidualnych transakcjach kredytów eksportowych. Ponadto eksperci WTO i OECD przedstawili prezentacje dotyczące stosunku prawnego między Porozumieniem OECD i Porozumieniem WTO w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych. To podejście – które zostało ogólnie docenione przez inne delegacje – pozwoliło również na pragmatyczne wykorzystanie długoletniego doświadczenia zdobytego w szczególności przez OECD w dziedzinie kredytów eksportowych. UE zorganizowała również specjalną sesję techniczną poświęconą potencjalnemu zakresowi przyszłych uregulowań sektorowych dla kredytów eksportowych na budowę statków.

8. posiedzenie oficjalne IWG zorganizowane przez Brazylię **w Brasili w dniach 19–21 maja 2015 r.** doprowadziło do **istotnego przełomu**: członkowie IWG zgodzili się, że podczas rozmów na temat sektorów dokonano wystarczających postępów, by uzasadnione było rozpoczęcie właściwych dyskusji na temat ogólnego, horyzontalnego systemu przepisów mającego zastosowanie do transakcji kredytów eksportowych ogółem. Ta ważna decyzja oznacza przejście do nowego etapu prac IWG i jest urzeczywistnieniem długich starań ze strony USA i UE. Jest to wyraźna i mile widziana oznaka tego, że w pracach grupy dokonują się konkretne postępy. Jednocześnie nowy etap funkcjonowania IWG stworzy również nowe wyzwania. Dyskusje w grupie staną się jeszcze bardziej techniczne i złożone, gdyż wymagające kwestie takie jak ustalanie składek i stopy procentowe będą teraz w pełni uwzględniane w porządku obrad. Ponadto konieczna będzie poprawa skuteczności instytucjonalnej struktury grupy, w szczególności istotnym atutem byłoby powołanie stałego przewodniczącego.

Gospodarzem **9. posiedzenia oficjalnego IWG**, poświęconego faktycznemu wdrożeniu przejścia do nowego etapu rozmów horyzontalnych, będą w październiku 2015 r. Stany Zjednoczone. UE w pełni wspiera USA w tym przedsięwzięciu.

Podsumowując, mimo że początek procesu w ramach IWG był trudny, obecnie jest to proces stabilny, który zmierza we właściwym kierunku. Na kolejnym etapie konieczne będą oczywiście dalsze wysiłki, lecz w chwili obecnej dalsze rozwijanie IWG jako głównego forum kontaktu z najważniejszymi dostawcami kredytów eksportowych spoza OECD wydaje się być w pełni uzasadnione.

4. Wydarzenia w ramach OECD w okresie sprawozdawczym:

Zdecydowanie najbardziej złożone i kontrowersyjne dyskusje w ramach komitetów ds. kredytów eksportowych OECD w okresie sprawozdawczym dotyczyły kwestii **kredytów eksportowych i paliw kopalnych**, szczególnie jeśli chodzi o **finansowanie elektrowni węglowych**. Rada OECD w swoim „Oświadczeniu ministrów w sprawie zmiany klimatu z 2014 r.” (6–7 maja 2014 r.) stwierdziła, że wśród środków realizacji dalszych prac jest także kontynuowanie dyskusji na temat tego, „jak kredyty eksportowe mogą przyczyniać się do realizacji naszych wspólnych celów związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu”. W ciągu ostatniego roku na forum OECD odbywały się intensywne dyskusje na ten temat, który w „Zasadach ramowych przewodniczącego w kwestii kredytów eksportowych i zmian klimatycznych” (*Chairman’s Framework for Export Credits and Climate Change*) uznano za priorytet dla posiedzeń dotyczących kredytów eksportowych w latach 2014 i 2015. W związku z tym, że Unia Europejska powinna starać się zagwarantować, iż jej polityka w zakresie kredytów eksportowych przyczynia się również do realizacji jej celów w zakresie polityki przeciwdziałania zmianie klimatu, Komisja Europejska w pełni wspiera stosowne działania OECD. W kwietniu 2015 r. OECD opublikowała „Zmieniony wniosek przewodniczącego” (*Revised Chairman’s proposal*), który odegra zasadniczą rolę w dyskusjach prowadzonych na szczęblu OECD. Komisja przygotowuje obecnie wniosek dla Rady w celu ustalenia stanowiska UE względem wniosku przewodniczącego. Doprowadzenie przez OECD do pozytywnego zakończenia tych rozmów przed 21. konferencją stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (która odbędzie się w Paryżu, w dniach 30 listopada – 12 grudnia 2015 r.) byłoby wysoce pożądane.

Jeśli chodzi o inne kwestie związane ze zmianą klimatu, w czerwcu 2015 r. uczestnicy Porozumienia OECD osiągnęli wstępne porozumienie na szczęblu roboczym w sprawie przepisów dotyczących **kredytów eksportowych i inteligentnych sieci**. Po stronie UE porozumienie to jest uwarunkowane przyjęciem decyzji Rady zgodnie z art. 218 ust. 9.

W odniesieniu do innych działań w ramach OECD, należy przypomnieć, że w listopadzie 2013 r. uczestnicy Porozumienia OECD zgodzili się co do „**Uzgodnienia sektorowego w sprawie kredytów eksportowych dotyczących infrastruktury kolejowej**”. Choć było to głównym celem UE, uzyskanie akceptacji dla tego porozumienia przez uczestników, których interesy handlowe są w niewielkim stopniu związane z tą dziedziną, wymagało kilku istotnych ustępstw. Pozytywny przebieg negocjacji w 2014 r. umożliwił, by uczestnicy OECD zajęli się ponownym przeanalizowaniem tekstu Uzgodnienia sektorowego w sprawie kredytów eksportowych dotyczących infrastruktury kolejowej i uzgodnili znaczne **złagodzenie niektórych ograniczających przepisów**.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano realizację **Uzgodnienia sektorowego OECD z 2011 r. w sprawie kredytów eksportowych dotyczących cywilnych statków powietrznych**. Fakt, że po czterech latach od wdrożenia Uzgodnienia sektorowego OECD z 2011 r. w sprawie kredytów eksportowych dotyczących cywilnych statków powietrznych nie podnosi się istotnych argumentów na rzecz jego gruntownej rewizji (która formalnie byłaby możliwa w 2015 r.) i uczestnicy OECD postanowili przełożyć rewizję do roku 2019, można uznać za oznakę sukcesu tego uzgodnienia.

W okresie sprawozdawczym prowadzono również dalsze prace techniczne dotyczące **przeglądu przepisów Porozumienia OECD w sprawie stóp procentowych**, jak również **systemu składek należnych od państw OECD o wysokim dochodzie**, ale nie zaowocowały one dotychczas osiągnięciem ostatecznych wyników.

Komisja będzie należycie informować Parlament Europejski o rozwoju sytuacji.